

Les últimes lletres

Qui més pot oblidar?

Joan Daniel BEZSONOFF.
Les amnèsies de Déu.
 Empúries. Barcelona, 2005.
 202 pàgines.

Com ja havia fet amb *La Guerra dels Comuts*, premi Just M. Casero 2003, Bezsonoff situa la seva última novel·la en temps de guerra. La Primera Guerra Mundial deixa pas a la segona i l'autor es concentra en les fatals conseqüències que afecten l'Estat francès a causa del govern col·laboracionista de Vichy, encapçalat pel mariscal Pétain.

Els anys més vergonyosos i controvertits de la història contemporània de França emmarquen una sèrie de personatges, homes i dones de la Catalunya nord, que representen les diferents postures ideològiques i polítiques de l'època.

El protagonista de la narració és mossèn Albert Puig, un bon capellà i un millor amant. Un triomfador de la Gran Guerra, relegat a l'administració durant els primers atacs alemanys. La seva relació secreta i pecaminosa amb Alexandrine Bouisse, vídua d'un funcionari colonial, centra l'argument de la novel·la i evoluciona cap a la tragèdia enmig de l'hostilitat, la vergonya i la barbàrie de la guerra.

Albert Puig és natural de Vilaplana, poble del baix Vallespir. D'aquest poble en surten els membres de la seva família, el seu noble germà i els seus nebots, que es converteixen en protagonistes de la novel·la. Les seves intervencions en la guerra, les seves actituds i decisions, serveixen a l'autor per mostrar la fragilitat humana i l'absurditat de la vida en un temps marcat per la guerra. L'antisemitisme cada vegada més radical d'en Roger; l'heroisme d'en Saturnin, contraposat amb la seva irònica i trista fi; la bona sort d'en Gaston; l'astúcia d'en Leccia o l'oportunisme final del comte Louis, no són res més que ideals d'una sèrie de víctimes del seu propi temps.

Les amnèsies de Déu ens retorna a uns anys oblidats, ens situa en un ambient nordcatalà (fins i tot apareix Figueres i la seva presó), ens recorda els errors que van condemnar milers de persones a l'extermini, ens mostra la passió de la vida enmig de la mort i ens evoca la música, el cinema i la literatura d'una època fosca que sempre haurem de recordar.

La novel·la alterna les cada vegada menys freqüents trobades dels dos amants amb les vicissituds de cadascun dels personatges, i ho fa a través d'una estructura ben marcada i amb una prosa àgil, plena de diàlegs, amb una constant presència del francès i del català del Vallespir. Aquesta agilitat narrativa combinada amb la utilització de diferents registres lingüístics i una gran ironia donen al text una certa originalitat i ofereixen al lector una agradable lectura.

Albert Carol Bruguera

